

Pirkanmaan vesienhoidon yhteistyöryhmän kokous 1/2026

Aika: 10.6.2026 klo 9-11:30

Paikka: Etäyhteys (Teams)

Osallistujat:

Arrajoki-Alanen Marika, Sisä-Suomen Elinvoimakeskus
Björk Sari, Sisä-Suomen Elinvoimakeskus
Fallström Päivi, MTK Pirkanmaa
Hartikainen Salla, Lupa- ja valvontavirasto
Jouttunpää Anna, Sastamalan kaupunki
Katajisto Katja, Parkanon kaupunki
Kolari Ismo, Pirkkalan kalatalousalue
Karjalainen Katri (Ulkoinen)
Kettunen Riitta, Tampereen Vesi Oy
Kipinä Sanna, Lupa- ja valvontavirasto
Kocis Eevi, Ylöjärven kaupunki
Korhonen Ilkka, Metsähallitus Metsätalous Oy
Kriikku Mikko, MTK Metsänomistajat
Kärmeniemi Suvi, Vesilahden kunta
Laukkanen Elina, Lempäälän kunta
Lehtinen Oona, Etelä-Pohjanmaan Elinvoimakeskus
Lehtinen Sanna, Virtain kaupunki
Lähteenmäki Ari, Suomen metsäkeskus
Meriluoto Jukka, Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy
Myllylä Arto, Mänttä-Vilppulan kaupunki
Mäkynen Anne, Lupa- ja valvontavirasto
Nenonen Nina, Lupa- ja valvontavirasto
Nickull Anna Riikka, Metsä Group
Nurhonen Niko, Lounais-Suomen Elinvoimakeskus
Nylund Maiju, Kangasalan kaupunki
Pienmunne Inka, Puolustusvoimat
Pihlaja Arja, Suomen luonnonsuojeluliitto Pirkanmaan piiri ry
Pulkka Janne, Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry
Rytkönen Mikael, UPM-Kymmene Oyj
Salminen Ida, Valkeakosken kaupunki
Sampakoski Lasse, Lempäälän vesi
Santikko Kari, Parkanon kaupunki
Skippari Kati, Tampereen kaupunki
Sorvali Elina, Etelä-Pohjanmaan Elinvoimakeskus

Tapio Nysten, Kuhmoisten kunta
Toijala Heikki, Näsijärven kalatalousalue
Tuohisaari Raimo, Nokian kaupunki
Tuomisto Pekka, MTK Metsänomistajat
Vanninen Vesa, Pirkkalan kunta
Westerholm Janne, Virtain kaupunki

1. Kokouksen avaus

Anne Mäkyinen Lupa- ja valvontavirastosta, vesien- ja merenhoidon yksiköstä, vesienhoitoalue 3 ja merenhoito -ryhmästä esittäytyi ja toivotti kaikki tervetulleiksi. Hän toimii tämän yhteistyöryhmän puheenjohtajana. Käytiin lyhyesti läpi vesien- ja merenhoidon yksikön tehtävät sekä yhteistyöryhmän uudet jäsenet ja kerrattiin ryhmän tehtävät. Mäkyinen toimii Pirkanmaan vesienhoidon yhteistyöryhmän yhteyshenkilönä.

2. Vesien- ja merenhoidon suunnittelun ajankohtaiset

Mäkyinen esitteli vesien- ja merenhoidon suunnittelun aikataulua. Parhaillaan Lupa- ja valvontavirastossa valmistellaan vesienhoitosuunnitelmia ja toimenpideohjelmia sekä merenhoidon toimenpideohjelmaa vuosille 2028–2033 ja suunnitellaan vesien- ja merenhoidon toimenpiteitä valtakunnallisen ohjeistuksen pohjalta. Kuuleminen vesienhoitosuunnitelmaehdotuksista ja merenhoidon toimenpideohjelmaehdotuksesta alkaa 1.12.2026.

Mäkyinen kävi läpi Pirkanmaan pintavesien ekologisen tilan sekä kemiallisen tilan luokittelun tuloksia. Aihetta esiteltiin edellisessä yhteistyöryhmän kokouksessa viime lokakuussa tarkemmin mm. muutoksiin liittyviä perusteita, jotka suurelta osin johtuvat menetelmällisestä muutoksesta OneOut-AllOut-periaatteesta, jonka mukaan luokittelu tehdään heikoimmassa tilassa olevan laatutekijän mukaan. Muutosta on voinut aiheuttaa myös uusi seuranta-aineisto tai vesimuodostuman järvi- tai jokityypin muutos. Tällä kaudella myös pintavesien hydrologis-morfologisen tilan arvioinnissa tapahtui muutoksia, ja arvio tehtiin nyt ensi kertaa kaikille vesimuodostumille. Aitoa muutosta Pirkanmaan pintavesissä ei käytännössä ole tapahtunut edellisen kauden tilaluokitteluun verrattuna, vaan muutos on johtunut em. syistä.

Kemiallinen tila määräytyy vesiympäristölle haitallisten ja vaarallisten aineiden pitoisuuksien ja niille asetettujen ympäristölaatu normien perusteella (ns. prioriteettiaineet). Pirkanmaan vesistöjen kemiallista tilaa heikentävät metallit (kadmium, nikkeli) kaivoksista syntyvien hulevesien takia, polybromatut difenyylietterit (PBDE, ylittyy kaikkialla Suomessa) ja elohopea (turvemaiden jokivesistöt ja humuspitoiset järvet). PFOS (perfluoro-oktaanisulfonihappo) alittuu mittausten perusteella muutamissa järvissä sekä arvion mukaan alittuu vesimuodostumissa, joista ei ole mitattua tietoa.

Nina Nenonen kertoi pohjavesien tilan luokittelusta. Viime luokittelukauteen verrattuna huonossa kemiallisessa tilassa on edelleen sama määrä pohjavesialueita. Vaikka määrä on sama, muutoksia on tapahtunut. Kaksi vanhojen torjunta-aineiden vuoksi huonossa kemiallisessa tilassa ollutta pohjavesialuetta on saavuttanut tällä kaudella hyvän tilan. Kaksi uutta pohjavesialuetta on luokiteltu kloridin vuoksi huonoon tilaan. Huonossa määrällisessä tilassa ei ole enää yhtään pohjavesialuetta (aiemmin oli 1). Kemiallisen riskialueiden määrä on kasvanut 11 pohjavesialueella

ja määrällisten riskialueiden määrä on laskenut kahdesta yhteen. Muutokset ovat osittain todellisia ja osittain luokittelun menetelmällisistä muutoksista johtuvia.

Luokittelut ovat alustava ja ne vahvistetaan valtioneuvostossa osana vesienhoitosuunnitelmia joulukuussa 2027.

Mäkynen esitteli vesienhoidon tilatavoitteiden poikkeamien asettamisesta. Vesienhoidon tavoitteena on saavuttaa vesien hyvä tila viimeistään vuonna 2027 ja mikäli siihen ei päästä, tulee vesimuodostumalle asettaa poikkeava tavoite: määrääjän pidentäminen luonnonolojen takia tai alennettu tilatavoite. Poikkeamien arviointi on tällä hetkellä Lupa- ja valvontavirastossa käynnistymässä ja vesimuodostumakohtaisia poikkeamia käsitellään tarkemmin yhteistyöryhmän syksyn kokouksessa.

Kysymys: Osallistetaanko kuntien ympäristönsuojelua poikkeamien määrittelyssä vai tehdäänkö poikkeamien määrittely pelkästään LVV:n omana työnä?

Vastaus: Asiasta ei ole tehty yhteistä ohjeistusta, mutta mahdollisesti voidaan käydä yksittäisistä kohteista keskustelua. Viimeistään kuulemisvaiheessa on mahdollisuus tuoda esille vesimuodostumia, joissa poikkeaman määrittelyä on tarpeen tarkistaa.

Mäkynen kertoi lyhyesti vesien- ja merenhoitosuunnitelmien ympäristövaikutusten arvioinnista, joka tulee tehdä kaikille viranomaisen laatimille suunnitelmille ja ohjelmille. Arvioinnit tulevat osaksi vesienhoitosuunnitelmia ja merenhoidon toimenpideohjelmia ja niihin on mahdollista ottaa kantaa joulukuussa alkavassa kuulemisessa. Myös ympäristöarviointia on tarkoitus käsitellä tarkemmin syksyn kokouksessa.

3. Vesien- ja merenhoidon toimenpiteiden suunnittelu vuosille 2028–2033

Anne Mäkynen, Nina Nenonen ja Salla Hartikainen kertoivat vesienhoidon toimenpiteiden suunnitteluprosessista ja esittelivät toimialoittain toimenpiteiden suunnitteluperiaatteet pintavesien ja pohjavesien osalta vuosille 2028–2033. Pintavesien osalta toimenpiteet kohdennetaan joko vesimuodostumaan (esim. kunnostustoimenpiteet) tai vesienhoidon suunnittelualueittain (mm. maa- ja metsätalous). Pohjavesien toimenpiteet suunnitellaan aina pohjavesialuekohtaisesti. Toimenpiteiden suunnittelu ja mitoitus on parhaillaan käynnissä Lupa- ja valvontavirastossa valtakunnallisen ohjeistuksen mukaan. Suunnittelua on tehty yhteistyössä mm. Suomen metsäkeskuksen, Suomen ympäristökeskuksen ja luonnonvarakeskuksen asiantuntijoiden kanssa esim. toimenpiteitä määriteltäessä.

Kysymys (Maatalous): Miten toimenpiteiden toteutus varmistetaan, kun tiloilla on taloudellisesti haastavaa, vaikka haluja olisikin?

Vastaus: Toimenpiteet ovat pääosin CAP-rahoitteisia. Maatalouden ohjauskeinoissa on suosituksia tulevan CAP-ohjelman sisältöön. Toimenpiteistä kosteikkoja voidaan toteuttaa myös ETI- tuella ja muulla hankerahoituksella. Maanparannusaineita voidaan rahoittaa Kipsi-hankkeessa. Myös muuta rahoitusta tarvitaan jatkossa.

Kysymys (Maatalous): Mitkä ovat toimenpiteiden edistämisen työkalut, huomioiden "loppukäyttäjät" eli maanomistajat? Nykyinen suuntaus ei näytä hyvältä esim. erilaisten säästöpainneiden valossa. Toimenpiteistä tulisi saada ensisijaisesti maanomistajille houkuttavia mm. viestinnän keinoin.

Vastaus: Tämä on haaste saada suunnitelmat toteutukseen asti. Tähän pyritään mm. ohjauskeinojen avulla löytämään apuja. On myös tärkeää, että viesti meidän kaikkien kautta maanomistajille olisi yhtenäinen ja siinä meidän tulee tehdä yhteistyötä.

Kysymys (Metsätalous): Suojakaistojen leveys metsänhoidon suosituksissa tutkimuksiin perustuen on 15 m kivennäismailla, turvemilla hieman enemmän, joten 30 m tuntuu paljolta ja perusteettomalta. Kustannusvaikutus koko maan tasolla on todella suuri, arviolta satoja miljoonia.

Vastaus: Suojavyöhykkeen leveys voi olla vaihtelevan levyinen eri kohteissa. Vyöhyke tehdään aina tarpeen mukaan ja olosuhteet huomioiden, kuten maaperän kaltevuus, eroosioherkkyys ja kosteusolo. Kustannusvaikutuksia arvioidaan, kun saadaan suunnittelua pidemmälle. Vesienhoidon toimenpiteet mitoitetaan vesienhoidon hyöty etusijalla. Tutkimustulokset ovat osoittaneet, että voidaan tarvita jopa 45 m suojavyöhyke, jotta voidaan turvata häiriötön vaikutus vesiekologiaan ja luonnon monimuotoisuuteen.

Kysymys (Metsätalous): Jatkuvan kasvatuksen edistäminen on hyvä asia, mutta sen on lähdettävä metsänomistajan tavoitteista. Kohdevalinta on tärkeä, ei sovi tai ole perusteltua joka paikkaan.

Vastaus: Jatkuvan kasvatuksen toimenpide ohjataan turvemaille ja siellä erityisesti ravinteikkaimmille turvemaille. Kivennäismaiden jatkuvasta kasvatuksesta ja sen vaikutuksista ei vielä riittävästi tietoa.

Kysymys (Metsätalous): Kaavoitus ohjauskeinona (Selvitetään kaavoituksen mahdollisuuksia vesienhoidon edistämiseen- ohjauskeino) – tulee suhtautua varovasti. Kaavat jäävät nopeasti ajastaan jälkeen, mikä saattaa aiheuttaa vaikeuksia myöhemmin. Kaavojen kautta ohjaamalla tehdään helposti enemmän haittaa kuin hyötyä. Korvauskysymykset myös tulevat pohdittavaksi.

Vastaus: Tarve on osittain noussut esiin mm. uusiutuvan energian hankkeiden kaavoituksessa. Nykyisellään kaavoitus ei riittävästi suojaa vesimuodostumia ja erityisesti vesimuodostumia pienempiä vesistöjä, joilla ei ole esim. suojelustatusta. Tarve olisikin selvittää kaavoituksen mahdollisuudet ja punnita eri vaihtoehtoja.

Kysymys (Metsätalous): Samaa mieltä edellisen kanssa kaavoituksesta. Metsänhoidon ohjaaminen kaavoituksella on järkevä ja työllistävä menettely. Jatkuvan kasvatuksen hyödyntämisen mitoitus vaikuttaa ainakin eteläisen Suomen osalta sopivan tasoiselta. Ohjauskeinoista metsätalouden tehokkaiden vesiensuojelumenetelmien edistäminen on tärkeää, mutta tarvitsee riittävästi tekijöitä. Purojen ja virtavesien kunnostus tulee myös nähdä metsätoimijoiden toimenpiteenä. Suojavyöhykkeistä myös samaa mieltä edellisen

kanssa, tapauskohtainen harkinta erityisen on tärkeää. Pitäisi erottaa hakkuut ja maanmuokkaus toisistaan suojavyöhykkeen määrittämisessä.

Vastaus: Purojen ja virtavesien kunnostukset on sisällytetty Kunnostus, vesirakentaminen ja säännöstelysektorin alle, jossa niille on omat toimenpiteensä.

4. Elinvoimakeskukset vesienhoidon tavoitteiden edistäjinä

- Sisä-Suomen Elinvoimakeskus, maatalousyksikkö, ympäristöasiantuntija Marika Arrajoki-Alanen

Arrajoki-Alanen kertoi maaseutu ja ympäristöosaston organisaatorakenteesta ja tehtäväkokonaisuudesta. Sisä-Suomen Elinvoimakeskukseksi kuuluvat Kanta-Hämeen ja Pirkanmaan maatalouteen liittyvät tehtävät. Vesienhoidon tavoitteita edistetään useilla eri keinoilla, joita Arrajoki-Alanen esitteli, sekä niihin liittyviä rahoituskanavia.

- Lounais-Suomen Elinvoimakeskus, vesitalousosasto, Eteläinen vesistöyksikkö, johtava vesitalousasiantuntija Niko Nurhonen

Nurhonen esitteli vesitalousosaston rakennetta ja toimintaa. Osaston pääasialliset tehtävät ovat valtion vesistörakenteiden ylläpito ja hydrologinen tiedontuotanto. Tehtäviin kuuluu useita yhteiskunnan kannalta kriittisiä tehtäviä kuten hydrologia, vesistörakenteet ja tulvantorjunta sekä yleisen edun valvontaa. Lounais-Suomen Elinvoimakeskuksen eteläinen vesistöyksikkö hoitaa tehtäviä Kanta-Hämeen, Pirkanmaan, Satakunnan ja Varsinais-Suomen alueilla.

- Etelä-Pohjanmaan Elinvoimakeskus, ympäristöyksikkö, vesienhoidon asiantuntija Oona Lehtinen

Lehtinen kertoi organisaatiouudistuksesta ja vesienhoidon suunnitelmien toteuttamisesta Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskuksessa. Vesienhoidon edistämistehtävät on keskitetty valtakunnassa viidelle elinvoimakeskukseksi. Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskuksen vesienhoitoryhmä hoitaa tehtäviä Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan, Etelä-Pohjanmaan, Pirkanmaan, Kanta-Hämeen, Satakunnan ja Varsinais-Suomen alueilla.

Elinvoimakeskusten rooli vesienhoidossa on vesienhoidon toimeenpanon edistäminen, hankkeiden, verkostojen ja avustusten parissa toimiminen, tiivis sidosryhmäyhteistyö, seurannan toteuttaminen ja vesienhoidon tietovarantojen ylläpitäminen ja kehittäminen.

5. Muut asiat

- Vesienhoidon 6 kk:n kuuleminen alkaa 1.12.2026 – vaikuta vesienhoitosuunnitelmiin ja toimenpideohjelmiin
- Vaikuta vesiin päivät 16.9.2026, Hämeenlinna (myös etäyhteys)

- Tulva- ja patopäivät 28.10.2026, Rovaniemi (myös etäyhteys)
- Yhteistyöryhmien toimintaa kehitetään osana ACWA LIFE -hanketta ([ACWA LIFE – Elinvoimakeskus](#)), tuloksena suositukset YTR-toiminnasta ja valtakunnallisesta yhteistyöstä
- Pirkanmaan metsäneuvosto on palkinnut Aito Suvi ry:n Pro Metsä -palkinnolla. Yhdistys tekee kunnianhimoista ja aikaansaavaa vesiensuojelutyötä Pälkäneen alueella:
<https://www.aitosuvi.fi/>
- **Anna palautetta YTR-kokouksesta ja siellä käsitellyistä asioista 19.6. mennessä:**
<https://link.webpolsurveys.com/S/1668FDF330C51D33>

6. Seuraava kokous

Seuraava kokous tiistaina 15.9.2026 klo 9–12 (ainoastaan etäyhteys)

7. Kokouksen päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11:30

Liitteenä kokouksessa esitetyt diat